

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, maj 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/67/2010

OPINIA PUBLICZNA

O ZBRODNI KATYŃSKIEJ

I JEJ ZNACZENIU

DLA STOSUNKÓW

POLSKO-ROSYJSKICH

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
4 lutego 2010 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Działania i gesty władz Federacji Rosyjskiej po katastrofie samolotu prezydenckiego pod Smoleńskiem zostały przez wielu komentatorów życia politycznego odczytane jako zapowiedź nowego etapu w stosunkach polsko-rosyjskich. Szczególnie wskazywano tutaj na możliwość wyjaśnienia okoliczności zbrodni katyńskiej i zamknięcie tego rozdziału historii, który od lat stanowi punkt zapalny we wzajemnych relacjach między Polską a Rosją.

Zbrodnią katyńską przyjęto nazywać zbrodnię, jakiej na przełomie kwietnia i maja 1940 roku dokonano na oficerach Wojska Polskiego, Policji Państwowej i Korpusu Ochrony Pogranicza w wielu miejscowościach na terenie ZSRR. W polskiej pamięci zbiorowej ogół tych tragicznych wydarzeń symbolizuje Katyń – miejscowość w pobliżu której odnaleziono pierwsze masowe groby ofiar.

W majowym sondażu¹ postanowiliśmy się dowiedzieć, czym dla Polaków jest Katyń, jakie wywołuje skojarzenia. Pytanie to miało formę otwartą, co oznacza, że rejestrowaliśmy spontaniczne wypowiedzi badanych nie przedstawiając im listy możliwych odpowiedzi. Pytaliśmy również o znaczenie zbrodni katyńskiej dla obecnych stosunków polsko-rosyjskich, o możliwości wyjaśnienia jej okoliczności i wypracowania wspólnej wersji historii oraz o formę oczekiwanego zadośćuczynienia ze strony władz rosyjskich za zbrodnię z 1940 roku.

Katyń najczęściej (40%) kojarzy się badanym z ogólnymi, ale silnie nacechowanymi emocjonalnie określeniami, takimi jak: zagłada, ludobójstwo, tragedia, mord. Dla blisko co czwartego respondenta (24%) słowo to oznacza eksterminację elity narodu polskiego – nie tylko oficerów i wojskowych, ale ogólnie inteligencji. Co dziesiątemu (10%) przychodzi na myśl przede wszystkim uczucia bólu, cierpienia, rozpacz, żalu i smutku. Niemal tyle samo badanych (9%) zwraca uwagę na ogólnonarodowy charakter mordu katyńskiego podkreślając, że jest to zbrodnia na całym narodzie.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (240) przeprowadzono w dniach 8-13 maja 2010 roku na liczącej 1000 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

		CBOS
Co przychodzi Panu(i) na myśl, gdy słyszy Pan(i) słowo Katyń?		N=1000
Ogólnie – zagłada, ludobójstwo, mord, rzeź, tragedia		40%
Eksterminacja elity narodu polskiego, oficerów, inteligencji		24%
Uczucia – ból, cierpienie, rozpacz, żal, smutek		10%
Dramat narodowy, polska tragedia, zbrodnia na całym narodzie		9%
Sprawcy – sowieci, komunizm, Józef Stalin, NKWD		6%
Katastrofa samolotu prezydenckiego pod Smoleńskiem		6%
„Biała plama” w historii Polski, fakt zatajany przez lata		4%
Miejsce pamięci i martyrologii		3%
Wspomnienia rodzinne		2%
II wojna światowa		2%
Rosja, stosunki polsko-rosyjskie, polityka rosyjska		1%
Jedno z wielu wydarzeń z przeszłości Polski		1%
Wydarzenie, które obecnie nie powinno być już przedmiotem ocen		1%
Obozy koncentracyjne, holocaust		1%
Inne		2%
Trudno powiedzieć		2%

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić więcej niż jedno skojarzenie

W wypowiedziach ankietowanych pojawiają się również odwołania do sprawców zbrodni (6%). Mówiono nie tylko o osobach i instytucjach bezpośrednio odpowiedzialnych za mord na polskich oficerach (Józef Stalin, NKWD), ale również o ustroju, w którym zbrodnia się dokonała (komunizm, sowieci). Taki sam odsetek respondentów (6%) łączy Katyń z katastrofą prezydenckiego samolotu pod Smoleńskiem.

Niewielu badanych (4%) zwraca uwagę na to, że zbrodnia katyńska to „biała plama” w historii Polski, fakt niewyjaśniony, zatajany przez wiele lat, będący przedmiotem manipulacji historycznej. Również dla nielicznych (3%) Katyń to miejsce pamięci i martyrologii, kojarzone z grobami pomordowanych oficerów i miejscem rocznicowych uroczystości. U niektórych respondentów słowo Katyń wywołuje wspomnienia losów własnej rodziny lub ogólne skojarzenia z okresem II wojny światowej (po 2%).

Sporadycznie Katyń kojarzy się badanym ze współczesną Rosją i obecnymi stosunkami polsko-rosyjskimi. Równie nieliczni uważają, że to tylko jeden z wielu faktów

z przeszłości Polski lub są przekonani, że wydarzenia sprzed siedemdziesięciu lat nie powinny być już dłużej przedmiotem ocen i sporów. Znikomy odsetek respondentów podkreśla podobieństwo zbrodni katyńskiej do nazistowskich zbrodni wojennych – holocaustu i obozów koncentracyjnych.

Zdecydowana większość ankietowanych (80%) uważa, że zbrodnia katyńska ciągle wywiera wpływ na współczesne stosunki polsko-rosyjskie. Tylko co siódmy (14%) jest przeciwnego zdania.

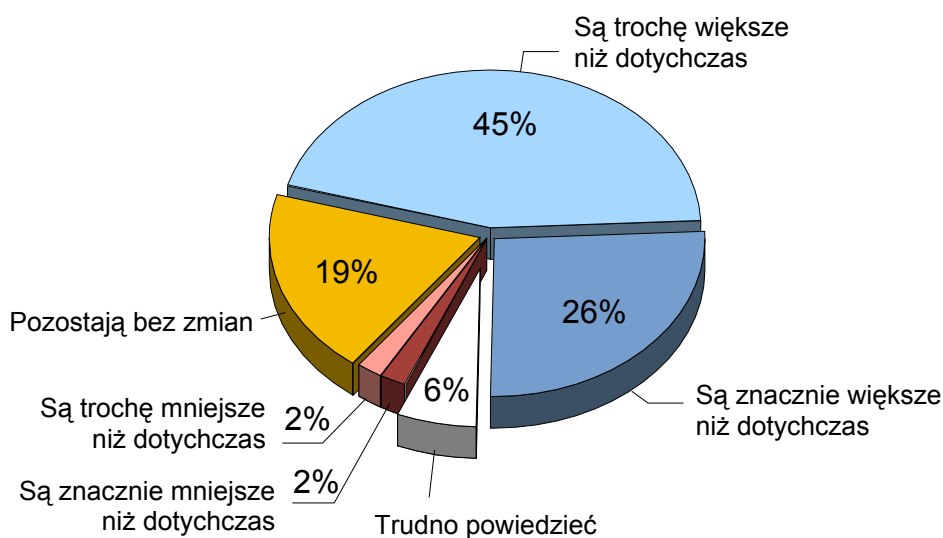
Tabela 1

Czy w Pana(i) ocenie zbrodnia w Katyniu w 1940 roku ciągle obciąża współczesne stosunki polsko-rosyjskie czy też obecnie nie ma już większego znaczenia dla tych stosunków?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	III 2010		V 2010	
	w procentach			
Zdecydowanie obciąża	36	81	30	80
Raczej obciąża	45		50	
Raczej nie ma znaczenia	11	12	12	14
Zdecydowanie nie ma znaczenia	1		2	
Trudno powiedzieć	7		6	

W porównaniu z pomiarem z marca br. w zasadzie nie zmieniły się odsetki badanych, według których mord sprzed siedemdziesięciu lat nadal ciąży na relacjach polsko-rosyjskich, ani tych, dla których jest to fakt bez znaczenia. Trzeba jednak zaznaczyć, że zmniejszył się (o 6 punktów, do 30%) odsetek osób twierdzących, że zbrodnia katyńska zdecydowanie wpływa na stosunki między oboma krajami, wzrósł zaś (o 5 punktów, do 50%) odsetek tych, które są przekonane o umiarkowanym na nie wpływie.

Siedmiu na dziesięciu badanych (71%) jest zdania, że obecnie, po katastrofie samolotu prezydenckiego pod Smoleńskiem, szanse na wyjaśnienie do końca okoliczności zbrodni katyńskiej są większe niż dotychczas, w tym jedna czwarta (26%) określa te szanse jako znacznie większe, a niemal połowa (45%) – jako trochę większe. Co piąty ankietowany (19%) nie dostrzega związku między katastrofą prezydenckiego samolotu a możliwością zamknięcia kwestii katyńskiej skłaniając się ku opinii, że szanse na wyjaśnienie okoliczności tej zbrodni pozostają bez zmian. Jedynie nieliczni (4%) są zdania, że obecnie możliwości wyjaśnienia okoliczności zbrodni katyńskiej są mniejsze niż wcześniej.

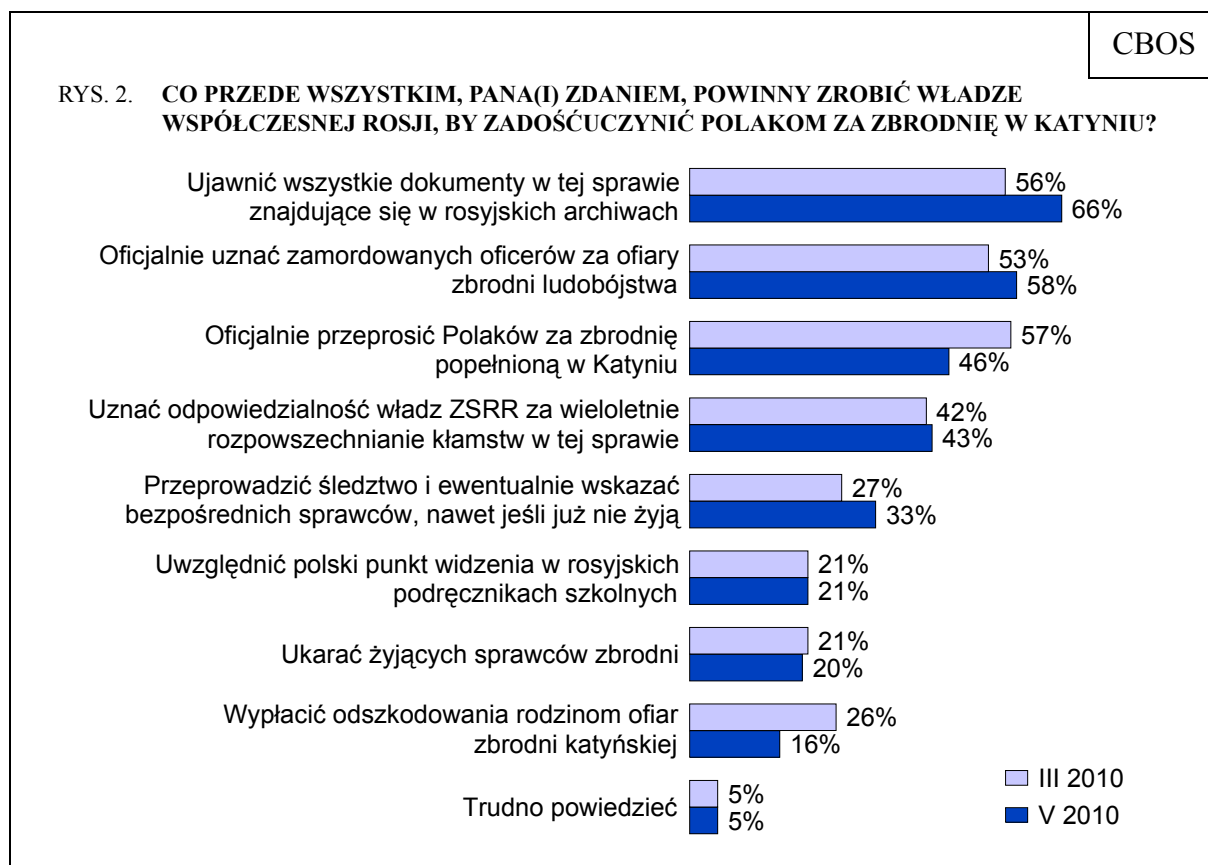
RYS. 1. JAK OBECNIE, PO KATASTROFIE SAMOLOTU PREZYDENCKIEGO POD SMOLEŃSKIEM, OCENIA PAN(I) SZANSĘ NA WYJAŚNIENIE DO KOŃCA OKOLICZNOŚCI ZBRODNI KATYŃSKIEJ W 1940 ROKU?

Pogląd, że władze Federacji Rosyjskiej chcąc zadośćuczynić Polakom za zbrodnię katyńską powinny ujawnić dokumenty znajdujące się w rosyjskich archiwach, wyraża dwie trzecie badanych (66%). Blisko trzech na pięciu (58%) domaga się oficjalnego uznania zamordowanych oficerów za ofiary zbrodni ludobójstwa, a niemal połowa respondentów (46%) uważa, że Rosja powinna oficjalnie przeprosić za popełnione zbrodnie. Przed dwoma miesiącami najczęściej wskazywaną przez badanych formą zadośćuczynienia był symboliczny gest oficjalnych przeprosin (spadek o 11 punktów procentowych). Obecnie kwestią priorytetową według ankietowanych jest ujawnienie dokumentów dotychczas niedostępnych dla strony polskiej (wzrost wskazań o 10 punktów) oraz przyznanie przez Rosję, że zbrodnia katyńska była ludobójstwem, a nie przestępstwem pospolitym (wzrost o 5 punktów).

Podobnie jak w marcu, ponad dwie piąte badanych (43%) domaga się uznania odpowiedzialności ZSRR za wieloletnie ukrywanie prawdy o zbrodni katyńskiej. Zwiększył się natomiast (o 6 punktów, do 33%) odsetek tych, którzy domagają się przeprowadzenia śledztwa i wskazania bezpośrednich sprawców tej zbrodni. Co piąty ankietowany (21%) chciałby, aby polski punkt widzenia był uwzględniany w edukacji historycznej młodych Rosjan i znalazł się w podręcznikach szkolnych, tyle samo (20%) domaga się ukarania żyjących sprawców mordu dokonanego na polskich oficerach. W porównaniu z poprzednim

pomiarem zmniejszył się (o 10 punktów, do 16%) odsetek osób uważających, że Rosja powinna wypłacić odszkodowania rodzinom ofiar zbrodni katyńskiej.

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź

Obecnie, tak jak dwa miesiące temu, Polacy częściej dostrzegają możliwość uzgodnienia stanowisk w sprawie najważniejszych wydarzeń historycznych i wypracowania np. wspólnej wersji podręcznika do historii, który obowiązywałby w Polsce i w Niemczech (52%) niż w Polsce i w Rosji czy w Polsce i na Ukrainie. Badani dostrzegający możliwość ustalenia wspólnej opinii na temat najważniejszych wydarzeń z najnowszej historii Polski i Rosji (48%) oraz Polski i Ukrainy (45%) przeważają nad sceptykami w tej kwestii (odpowiednio: 40% i 39%). Od marca wzrósł (o 8 punktów) odsetek osób sądzących, że możliwe jest uzgodnienie wspólnej opinii na temat przeszłości Polski i Rosji.

Tabela 2

Jak Pan(i) sądzi, czy jest możliwe uzgodnienie wspólnej opinii na temat najważniejszych wydarzeń z najnowszej historii i np. stworzenie wspólnej wersji podręcznika do historii, który obowiązywałby w szkołach w obu krajach, przez:	Wskazania respondentów według terminów badań			
	III 2010		V 2010	
	w procentach			
◆ Polaków i Rosjan				
Zdecydowanie tak	11	40	12	48
Raczej tak	29		36	
Raczej nie	38	52	30	40
Zdecydowanie nie	14		10	
Trudno powiedzieć	8		11	
◆ Polaków i Niemców				
Zdecydowanie tak	11	49	11	52
Raczej tak	38		41	
Raczej nie	34	42	28	36
Zdecydowanie nie	8		8	
Trudno powiedzieć	8		12	
◆ Polaków i Ukraińców				
Zdecydowanie tak	10	41	10	45
Raczej tak	31		35	
Raczej nie	37	48	30	39
Zdecydowanie nie	11		9	
Trudno powiedzieć	11		16	

Obserwowana poprawa stosunków polsko-rosyjskich² nie zmniejszyła wagi, jaką społeczeństwo przykłada do kwestii zbrodni katyńskiej. Katyń jest bowiem dla Polaków przede wszystkim wielką tragedią, eksterminacją elit, wzbudzającą żywe emocje zbrodnią na całym narodzie. Wydarzenia sprzed siedemdziesięciu lat nadal uznawane są za istotne z punktu widzenia stosunków polsko-rosyjskich.

Mimo niemającego znaczenia zbrodni katyńskiej, obecnie – po katastrofie samolotu prezydenckiego pod Smoleńskiem – relacje między Polską a Rosją oceniane są przez polską opinię publiczną jako sprzyjające wyjaśnieniu okoliczności wydarzeń z 1940 roku. Warto przypomnieć, że w przededniu tegorocznych obchodów Dnia Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej wśród Polaków przeważał sceptycyzm co do możliwości zakończenia polsko-rosyjskiego sporu o Katyń³. Obecnie więcej respondentów niż przed dwoma miesiącami

² W przygotowaniu komunikat o stosunkach polsko-rosyjskich.

³ Por. komunikat CBOS „Polacy o uroczystościach w Katyniu i udziale w nich premiera Rosji”, kwiecień 2010.

dostrzega możliwość wyjaśnienia okoliczności zbrodni oraz szansę na ustalenie wspólnego poglądu na temat wydarzeń z najnowszej historii, który obowiązywałby zarówno w Polsce, jak i w Rosji.

Zmieniły się również oczekiwania wobec władz Federacji Rosyjskiej. Obecnie Polacy najczęściej wskazują na kwestię udostępnienia stronie polskiej dokumentów dotyczących zbrodni katyńskiej i oficjalne uznanie jej ofiar za ofiary ludobójstwa. W porównaniu z pomiarem sprzed katastrofy pod Smoleńskiem wzrósł też odsetek badanych uważających, że władze rosyjskie powinny przeprowadzić śledztwo i wskazać bezpośrednich sprawców zbrodni, zmniejszył się natomiast odsetek tych, którzy domagają się oficjalnych przeprosin. Oczekiwania wobec Rosji stały się więc bardziej określone, przeniesione ze sfery symbolicznej na grunt konkretnych działań i decyzji.

Opracował
Marcin HERRMANN

Tabela 1

		Czy w Pana(i) ocenie zbrodnia w Katyniu w 1940 roku ciągle obciąża współczesne stosunki polsko-rosyjskie czy też obecnie nie ma już większego znaczenia dla tych stosunków?			Liczba osób	
		Obciąża	Nie ma znaczenia	Trudno powiedzieć		
		%	%	%		
Ogółem		80	14	6	996	
Płeć	Mężczyźni	81	17	2	475	
	Kobiety	79	12	9	522	
Wiek	18-24 lata	80	18	2	133	
	25-34	76	16	8	191	
	35-44	78	16	5	160	
	45-54	82	14	4	147	
	55-64	83	13	4	186	
	65 lat i więcej	80	10	10	179	
Miejsce zamieszkania	Wieś	81	11	8	374	
	Miasto do 20 tys.	77	16	6	131	
	20-100 tys.	78	17	5	192	
	101-500 tys.	77	19	5	165	
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	84	13	3	135	
	Podstawowe	75	13	12	253	
	Zasadnicze zawodowe	78	16	5	255	
	Średnie	82	14	4	336	
Wykształcenie	Wyższe	85	13	1	152	
	Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	82	14	4	85
		Średni personel, technicy	83	17		33
		Pracownicy adm.-biurowi	82	15	3	65
Pracownicy usług		85	8	7	72	
Robotnicy wykwalifikowani		74	21	5	115	
Robotnicy niewykwalifik.		80	15	6	50	
Rolnicy		80	15	5	47	
Pracujący na własny rach.		72	22	6	47	
Bierni zawodowo	Renciści	79	13	9	75	
	Emeryci	80	11	9	204	
	Uczniowie i studenci	85	15		77	
	Bezrobotni	78	13	8	85	
	Gospodynie domowe i inni	81	13	7	42	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	82	16	2	134	
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	73	16	10	79	
	sekt. pryw. poza rolnict.	77	18	5	229	
	prywatnym gosp. rolnym	76	19	5	46	
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	73	16	11	184	
	501-750	81	16	3	119	
	751-1000	74	17	9	154	
	1001-1500	87	10	3	129	
	Powyżej 1500 zł	80	19	1	143	
Ocena własnych war. mater.	Złe	82	10	9	186	
	Średnie	79	15	6	442	
	Dobre	80	16	4	368	
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	80	14	6	53	
	Raz w tygodniu	83	11	6	493	
	1-2 razy w miesiącu	77	20	3	137	
	Kilka razy w roku	76	15	9	185	
	W ogóle nie uczestniczy	74	20	6	128	
Poglądy polityczne	Lewica	78	18	4	138	
	Centrum	78	18	3	331	
	Prawica	86	11	3	305	
	Trudno powiedzieć	75	11	14	222	

Tabela 2

		Jak obecnie, po katastrofie samolotu prezydenckiego pod Smoleńskiem, ocenia Pan(i) szansę na wyjaśnienie do końca okoliczności zbrodni katyńskiej w 1940 roku?				Liczba osób
		Są większe niż dotychczas	Są mniejsze niż dotychczas	Pozostają bez zmian	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		71	4	19	6	998
Płeć	Mężczyźni	72	4	19	5	476
	Kobiety	70	4	19	7	522
Wiek	18-24 lata	68	5	22	5	133
	25-34	70	2	23	5	191
	35-44	73	5	19	4	160
	45-54	77	3	13	8	148
	55-64	71	5	20	4	186
	65 lat i więcej	66	5	18	11	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	65	6	22	7	374
	Miasto do 20 tys.	69	3	21	7	131
	20-100 tys.	74	3	20	3	192
	101-500 tys.	75	3	14	8	166
	501 tys. i więcej mieszk.	79	3	14	4	135
Wykształcenie	Podstawowe	62	6	19	14	253
	Zasadnicze zawodowe	66	5	25	4	256
	Średnie	76	4	16	4	336
	Wyższe	82	2	14	3	152
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	82	1	12	4	85
	Średni personel, technicy	77	2	21		33
	Pracownicy adm.-biurowi	80	4	10	7	65
	Pracownicy usług	70	2	23	5	72
	Robotnicy wykwalifikowani	75	4	18	3	116
	Robotnicy niewykwalifik.	60	7	21	12	50
	Rolnicy	62	14	17	7	47
Pracujący na własny rach.	68	3	24	5	47	
Bierni zawodowo	Renciści	70	4	18	7	75
	Emeryci	69	3	19	9	204
	Uczniowie i studenci	72	5	19	4	77
	Bezrobotni	60	6	28	7	85
	Gospodynie domowe i inni	71	3	21	5	42
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	70	3	23	5	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	76	4	17	3	79
	sekt. pryw. poza rolnict.	79	2	15	4	230
	prywatnym gosp. rolnym	67	9	19	5	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	63	6	26	5	184
	501-750	73	3	18	6	120
	751-1000	68	5	21	6	154
	1001-1500	77	1	16	5	129
	Powyżej 1500 zł	82	4	11	3	143
Ocena własnych war. mater.	Złe	63	5	20	12	186
	Średnie	69	5	20	7	442
	Dobre	77	3	18	3	369
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	62	6	27	5	54
	Raz w tygodniu	71	4	19	6	493
	1-2 razy w miesiącu	73	5	18	4	137
	Kilka razy w roku	75	4	14	7	185
	W ogóle nie uczestniczy	62	4	26	8	128
Poglądy polityczne	Lewica	80	3	15	3	138
	Centrum	74	4	17	5	331
	Prawica	74	6	17	3	305
	Trudno powiedzieć	55	3	27	16	224

Tabela 3

		Jak Pan(i) sądzi, czy jest możliwe uzgodnienie wspólnej opinii na temat najważniejszych wydarzeń z najnowszej historii i np. stworzenie przez Polaków i Rosjan wspólnej wersji podręcznika do historii, który obowiązywałby w szkołach w obu krajach?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		48	40	11	997
Płeć	Mężczyźni	51	41	8	475
	Kobiety	46	40	14	522
Wiek	18-24 lata	45	49	6	133
	25-34	42	49	9	191
	35-44	55	37	8	160
	45-54	47	40	13	148
	55-64	55	35	10	186
	65 lat i więcej	46	33	21	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	47	38	14	373
	Miasto do 20 tys.	43	43	13	131
	20-100 tys.	53	38	9	192
	101-500 tys.	53	37	10	166
	501 tys. i więcej mieszk.	44	49	7	135
Wykształcenie	Podstawowe	39	37	24	253
	Zasadnicze zawodowe	52	37	11	255
	Średnie	52	42	5	336
	Wyższe	49	47	4	152
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	53	44	3	85
	Średni personel, technicy	44	48	9	33
	Pracownicy adm.-biurowi	47	44	8	65
	Pracownicy usług	44	46	10	72
	Robotnicy wykwalifikowani	55	38	8	116
	Robotnicy niewykwalifik.	52	38	10	50
	Rolnicy	38	43	19	47
Pracujący na własny rach.	55	41	3	47	
Bierni zawodowo	Renciści	47	36	17	75
	Emeryci	47	34	18	204
	Uczniowie i studenci	55	42	3	77
	Bezrobotni	38	46	16	85
	Gospodynie domowe i inni	49	36	15	41
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	46	49	5	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	50	41	8	79
	sekt. pryw. poza rolnict.	53	39	8	230
	prywatnym gosp. rolnym	45	46	9	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	50	37	13	184
	501-750	53	34	13	120
	751-1000	49	38	13	154
	1001-1500	43	42	15	129
	Powyżej 1500 zł	51	48	1	143
Ocena własnych war. mater.	Złe	38	45	17	186
	Średnie	48	40	12	442
	Dobre	54	38	8	369
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	48	41	11	54
	Raz w tygodniu	51	38	11	492
	1-2 razy w miesiącu	43	45	12	137
	Kilka razy w roku	49	38	13	185
W ogóle nie uczestniczy	43	46	11	128	
Poglądy polityczne	Lewica	50	43	8	137
	Centrum	53	39	8	331
	Prawica	51	39	10	305
	Trudno powiedzieć	37	42	21	224

Tabela 4

		Jak Pan(i) sądzi, czy jest możliwe uzgodnienie wspólnej opinii na temat najważniejszych wydarzeń z najnowszej historii i np. stworzenie przez Polaków i Niemców wspólnej wersji podręcznika do historii, który obowiązywałby w szkołach w obu krajach?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		52	36	12	998
Płeć	Mężczyźni	55	36	9	476
	Kobiety	49	35	15	522
Wiek	18-24 lata	58	35	7	133
	25-34	44	45	11	191
	35-44	58	33	9	160
	45-54	49	37	14	148
	55-64	56	33	11	186
	65 lat i więcej	47	31	21	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	35	18	374
	Miasto do 20 tys.	49	38	13	131
	20-100 tys.	58	34	8	192
	101-500 tys.	58	33	10	166
	501 tys. i więcej mieszk.	51	42	7	135
Wykształcenie	Podstawowe	44	31	25	253
	Zasadnicze zawodowe	53	34	14	256
	Średnie	58	37	5	336
	Wyższe	50	44	5	152
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	53	43	4	85
	Średni personel, technicy	53	40	7	33
	Pracownicy adm.-biurowi	49	43	8	65
	Pracownicy usług	48	43	9	72
	Robotnicy wykwalifikowani	59	32	9	116
	Robotnicy niewykwalifik.	55	28	17	50
	Rolnicy	44	33	23	47
Pracujący na własny rach.	60	32	8	47	
Bierni zawodowo	Renciści	50	36	14	75
	Emeryci	50	32	19	204
	Uczniowie i studenci	69	26	4	77
	Bezrobotni	38	46	17	85
	Gospodynie domowe i inni	48	38	14	42
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	51	41	7	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	55	36	9	79
	sekt. pryw. poza rolnict.	55	36	9	230
	prywatnym gosp. rolnym	53	36	11	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	51	33	16	184
	501-750	54	31	14	120
	751-1000	53	34	13	154
	1001-1500	47	38	15	129
	Powyżej 1500 zł	57	42	1	143
Ocena własnych war. mater.	Złe	39	41	20	186
	Średnie	52	36	12	442
	Dobre	58	33	9	369
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	60	29	11	54
	Raz w tygodniu	53	33	14	493
	1-2 razy w miesiącu	46	45	10	137
	Kilka razy w roku	53	34	13	185
	W ogóle nie uczestniczy	49	41	9	128
Poglądy polityczne	Lewica	57	35	8	138
	Centrum	59	32	8	331
	Prawica	52	38	9	305
	Trudno powiedzieć	37	38	25	224

Tabela 5

		Jak Pan(i) sądzi, czy jest możliwe uzgodnienie wspólnej opinii na temat najważniejszych wydarzeń z najnowszej historii i np. stworzenie przez Polaków i Ukraińców wspólnej wersji podręcznika do historii, który obowiązywałby w szkołach w obu krajach?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		45	39	16	998
Płeć	Mężczyźni	48	42	10	476
	Kobiety	42	36	22	522
Wiek	18-24 lata	50	36	14	133
	25-34	45	44	12	191
	35-44	52	33	15	160
	45-54	42	44	14	148
	55-64	45	40	15	186
	65 lat i więcej	37	37	25	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	36	20	374
	Miasto do 20 tys.	45	42	13	131
	20-100 tys.	48	40	12	192
	101-500 tys.	46	38	16	166
	501 tys. i więcej mieszk.	43	44	13	135
Wykształcenie	Podstawowe	36	34	31	253
	Zasadnicze zawodowe	49	37	14	256
	Średnie	49	42	10	336
	Wyższe	45	45	10	152
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	44	46	10	85
	Średni personel, technicy	46	44	10	33
	Pracownicy adm.-biurowi	39	46	15	65
	Pracownicy usług	44	40	16	72
	Robotnicy wykwalifikowani	54	38	8	116
	Robotnicy niewykwalifik.	50	30	20	50
	Rolnicy	30	44	26	47
Pracujący na własny rach.	46	48	5	47	
Bierni zawodowo	Renciści	43	36	21	75
	Emeryci	40	37	23	204
	Uczniowie i studenci	61	27	12	77
	Bezrobotni	42	42	16	85
	Gospodynie domowe i inni	43	38	19	42
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	44	43	13	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	44	46	10	79
	sekt. pryw. poza rolnict.	51	37	12	230
	prywatnym gosp. rolnym	34	49	17	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	44	39	17	184
	501-750	53	28	19	120
	751-1000	47	35	18	154
	1001-1500	33	46	21	129
	Powyżej 1500 zł	49	48	3	143
Ocena własnych war. mater.	Złe	40	38	22	186
	Średnie	44	39	17	442
	Dobre	49	39	12	369
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	48	31	21	54
	Raz w tygodniu	47	37	16	493
	1-2 razy w miesiącu	37	48	15	137
	Kilka razy w roku	47	39	14	185
	W ogóle nie uczestniczy	41	42	18	128
Poglądy polityczne	Lewica	43	42	15	138
	Centrum	53	36	11	331
	Prawica	44	43	13	305
	Trudno powiedzieć	35	36	29	224